

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 13.05.1998
COM(1998) 297 def.

98/0191 (COD)

Vorstel voor een
RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN VAN DE RAAD
betreffende een gemeenschappelijk kader voor
elektronische handtekeningen

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

I. ACHTERGROND

Open netwerken zoals het Internet zijn van steeds groter belang voor wereldomspannende communicatie. Zij bieden de mogelijkheid tot interactieve communicatie tussen partijen die niet noodzakelijkerwijze vooraf een relatie met elkaar hadden. Zij bieden nieuwe zakelijke mogelijkheden door middel van gereedschappen die de productiviteit verhogen en de kosten verlagen, en nieuwe methoden om de klanten te bereiken. Deze netwerken worden gebruikt door bedrijven die voordeel willen halen uit deze nieuwe manieren van zaken doen en werken, zoals telewerken en gedeelde virtuele omgevingen. Ook overheden maken gebruik van deze netwerken in hun relaties met bedrijven en burgers. De elektronische handel biedt de Europese Unie goede kansen om voortgang te boeken met de economische integratie.

Om zo goed mogelijk gebruik kunnen te maken van deze kansen, bestaat er behoefte aan een veilige omgeving met betrekking tot elektronische authenticatie. Er bestaat een aantal verschillende methoden om documenten elektronisch te ondertekenen, variërend van zeer eenvoudige methoden (bijvoorbeeld het invoegen van een gescand beeld van een met de hand geschreven handtekening in een met de tekstverwerker aangemaakt document) tot zeer geavanceerde methoden (bijvoorbeeld digitale handtekeningen die gebruikmaken van "cryptografie met openbare sleutels"). Elektronische handtekeningen maken het de ontvanger van elektronisch verzonden gegevens mogelijk de oorsprong van de gegevens te verifiëren (*authenticatie van de gegevensbron*) en na te gaan dat de gegevens volledig zijn en niet werden veranderd, zodat hun integriteit is gegarandeerd (*integriteit van de gegevens*).

Verificatie van de authenticiteit en de integriteit van de gegevens houdt niet noodzakelijkerwijze een bewijs in van de identiteit van de ondertekenaar die de elektronische handtekeningen aanmaakt. Hoe kan bijvoorbeeld de ontvanger van een bericht weten dat de afzender werkelijk degene is die hij beweert te zijn? De ontvanger kan daarom wensen betrouwbaardere informatie over de identiteit van de ondertekenaar te kunnen krijgen. Dergelijke informatie kan worden verstrekt door de ondertekenaar zelf, wanneer hij de ontvanger voorziet van voldoende bewijs. Een andere manier bestaat erin dit te laten bevestigen door een derde partij (bijvoorbeeld een persoon of instelling die door beide partijen wordt vertrouwd). In de context van deze richtlijn worden dergelijke derde partijen *certificatiedienstverleners* genoemd.

In haar Mededeling over "Een Europees initiatief op het gebied van elektronische handel"¹ van 16 april aan het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, wees de Commissie digitale handtekeningen aan als een essentieel hulpmiddel om te voorzien in veiligheid en om vertrouwen op open netwerken te ontwikkelen. In de ministeriële verklaring van Bonn² werd eveneens erkend dat digitale handtekeningen een sleutelement zijn voor de elektronische handel.

---

¹ COM(97) 157 def. van 16.4.1997.

² Europese Ministerconferentie te Bonn, 6-8 juli 1997, "Wereldwijde informatienetwerken: realiseren van het potentieel".

Als een eerste stap heeft de Commissie een mededeling "Over veiligheid en vertrouwen in elektronische communicatie - naar een Europees kader voor digitale handtekeningen en encryptie"³ ingediend bij het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, waarin de behoefte aan een samenhangende aanpak op dit gebied werd geschetst. Op 1 december 1997 verwelkomde de Raad deze mededeling en verzocht de Commissie zo spoedig mogelijk een voorstel in te dienen voor een richtlijn van het Europees Parlement en van de Raad betreffende digitale handtekeningen.

Na de publicatie van die mededeling en naar aanleiding van overleg met de lidstaten en met vertegenwoordigers van de particuliere sector, met name van de Europese cryptografische industrie, en na de hoorzitting met internationale deskundigen te Kopenhagen⁴, heeft de Commissie input gekregen van de verschillende betrokken partijen. Uit de verzamelde informatie kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

1. De steeds toenemende wetgevende activiteiten op dit gebied in verscheidene lidstaten maken het des te urgenter een geharmoniseerd wettelijk kader op Europees niveau tot stand te brengen, zodat er geen grote belemmeringen voor het functioneren van de interne markt tot stand komen.
2. Op dit ogenblik wordt er veel gesproken over en gewerkt aan technologieën voor digitale handtekeningen die gebruikmaken van cryptografie met openbare sleutels, maar een richtlijn op Europees niveau dient technologisch neutraal te zijn en dient niet alleen op dit soort handtekeningen in te gaan. Aangezien er naar verwachting een brede verscheidenheid van authenticatiemechanismen zal worden ontwikkeld, moet het werkingsgebied van deze richtlijn breed genoeg zijn om een heel spectrum van "elektronische handtekeningen" te beslaan, waaronder ook handtekeningen op basis van cryptografie met openbare sleutels vallen, naast andere middelen voor het authenticeren van gegevens.
3. Om het functioneren van de interne markt te ondersteunen en de snelle ontwikkeling van de markt te stimuleren in termen van gebruikersvraag en technologische innovatie, moet worden vermeden dat voorafgaande machtigingen nodig zijn. Om het vertrouwen van de consumenten te winnen, zijn accreditatieregelingen op vrijwillige basis voor certificatieinstanties, gericht op het leveren van een hoger niveau van beveiliging, nuttig. Voorzover dergelijke regelingen door de markt worden gevraagd, kunnen zij leiden tot een duidelijker of voorspelbaarder niveau van juridische zekerheid voor zowel de certificatieinstantie als voor de consument.
4. Elektronische handtekeningen die worden gebruikt in besloten groepen waartussen reeds contractuele relaties bestaan, dienen niet automatisch onder het werkingsgebied van de richtlijn te vallen. De vrijheid van contractsluiting dient in een dergelijke context voorrang te hebben.
5. Garanderen van de wettelijke erkenning - met name grensoverschrijdend - van elektronische handtekeningen en van certificatieinstanties wordt beschouwd als de belangrijkste kwestie op dit gebied. Daarvoor moet worden vastgesteld wat de

---

³ COM(97) 503 def. van 8.10.1997.

⁴ Internationale hoorzitting, Kopenhagen, 23 en 24 april 1998.

essentiële eisen voor certificatie-dienstverleners dienen te zijn, ook wat betreft hun aansprakelijkheid.

6. De industrie zal naar verwachting samen met de normalisatie-instellingen het voortouw nemen bij het ontwikkelen van internationaal overeengekomen normen voor elektronische handtekeningen. Deze normen dienen vooral te zijn gericht op het tot stand brengen van een open omgeving voor interoperabele producten en diensten. De Commissie zal dit proces ondersteunen.
7. Op internationaal niveau lopen thans vele activiteiten en besprekingen. De Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht (UNCITRAL) heeft een modelrecht inzake elektronische handel goedgekeurd en is begonnen met daaropvolgende werkzaamheden die zijn gericht op het voorbereiden van uniforme regels inzake digitale handtekeningen. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) heeft ook werkzaamheden lopen op dit gebied, naar aanleiding van haar richtsnoeren van 1997 inzake een cryptografiebeleid. Andere internationale organisaties, zoals de Wereldhandelsorganisatie (WHO) zijn ook betrokken geraakt bij aanverwante kwesties. Bij de totstandbrenging van een juridisch kader op Europees niveau moet rekening worden gehouden met deze lopende ontwikkelingen.

II. DE BEHOEFTE AAN HARMONISATIE

In verschillende lidstaten is men reeds begonnen met het opstellen van gedetailleerde wetgevende initiatieven op het gebied van elektronische handtekeningen:

Lidstaat	Wetgevende initiatieven - stand van zaken
Oostenrijk	Vorbereidende werkzaamheden
België	<ul style="list-style-type: none"> • Telecommunicatiewet: regeling voor voorafgaande verklaring op vrijwillige basis voor dienstverleners; • Er wordt gewerkt aan een ontwerp-wet betreffende certificatediensten die betrekking hebben op digitale handtekeningen; • Er wordt gewerkt aan een ontwerp-wet tot wijziging van het burgerlijk wetboek met betrekking tot elektronische bewijsvoering; • Er wordt gewerkt aan een ontwerp-wet betreffende het gebruik van digitale handtekening in de sectoren sociale zekerheid en volksgezondheid.
Denemarken	Er wordt gewerkt aan een ontwerp-wet betreffende het veilig en efficiënt gebruik van digitale communicatie.

Frankrijk	<ul style="list-style-type: none"> • Telecommunicatiewet (Vergunnings- en vrijstellingsverordeningen): <ul style="list-style-type: none"> ⇒ levering van producten en dienstverlening voor elektronische handtekeningen onderworpen aan een informatieprocedure; ⇒ gebruik, invoer en uitvoer van producten en diensten voor elektronische handtekeningen vrij. • Wetgeving betreffende het gebruik van digitale handtekeningen in de sectoren sociale zekerheid en volksgezondheid.
Finland	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt gewerkt aan een ontwerp-wet betreffende elektronische uitwisseling van informatie in overheidsdiensten en bij bestuursrechtelijke procedures; • Er wordt gewerkt aan een ontwerp-wet over de status van het bevolkingsregistercentrum als leverancier van certificatediensten.
Duitsland	<ul style="list-style-type: none"> • Wet en verordening betreffende digitale handtekeningen van kracht: gaan in op de voorwaarden waaronder digitale handtekeningen veilig mogen worden geacht; vrijwillige accreditatie van dienstverleners; • Er wordt gewerkt aan het opstellen van een catalogus van geschikte veiligheidsmaatregelen; • Er vindt thans openbaar overleg plaats over de juridische aspecten van digitale handtekeningen en digitaal ondertekende elektronische documenten.
Italië	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene wet over de hervorming van de openbare dienst en administratieve vereenvoudiging van kracht: bevat het beginsel van wettelijke erkenning van elektronische documenten; • Verordening betreffende het aanmaken, archiveren en verzenden van elektronische documenten en contracten; • Er wordt gewerkt aan een verordening betreffende de eisen voor producten en diensten; • Er wordt gewerkt aan een verordening betreffende de fiscale verplichtingen die uit elektronische documenten voortvloeien.
Nederland	<ul style="list-style-type: none"> • Een vrijwillige regeling voor de accreditatie van dienstverleners wordt voorbereid; • De belastingwet voorziet in de mogelijkheid belastingformulieren elektronisch in te dienen; • Er wordt gewerkt aan een ontwerp-wet tot wijziging van het burgerlijk wetboek.

Spanje	<ul style="list-style-type: none"> • Circulaire van de douanediens ten betreffende het gebruik van elektronische handtekeningen; • Resolutie op het gebied van de sociale zekerheid, waarmee het gebruik van elektronische middelen wordt geregeld; • Wetten en circulaire s op het gebied van hypothe ken, belastingheffing, financiële diensten en de registratie van ondernemingen, waarmee het gebruik van elektronische procedures wordt toegestaan; • De begrotingswet 1998, waarmee de Munt opdracht wordt verleend om als certificatie dienstverlener op te treden.
Zweden	Voorbereidende werkzaamheden
Verenigd Koninkrijk	Er wordt gewerkt aan een ontwerp-wetgeving betreffende vergunningen op vrijwillige basis voor certificatie dienstverleners en betreffende de wettelijke erkenning van digitale handtekeningen.

Uit dit overzicht blijkt dat de verschillende initiatieven in de lidstaten tot een uiteenlopende juridische situatie hebben geleid. Hoewel de lidstaten zich lijken toe te leggen op dezelfde onderwerpen, met name op de eisen die men aan dienstverleners en aan producten moet stellen, op de voorwaarden waaronder elektronische handtekeningen wettelijk bindend kunnen zijn en op de structuur van accreditatieregelingen, is het duidelijk dat de relevante regelgeving, of het gebrek daaraan, dermate grote verschillen vertoont dat het functioneren van de interne markt op het gebied van elektronische handtekeningen in gevaar wordt gebracht. Uiteenlopende regels met betrekking tot de rechtsgeldigheid van elektronische handtekeningen zijn bijzonder slecht voor de verdere ontwikkeling van de elektronische handel en derhalve voor de economische groei en werkgelegenheid in de Gemeenschap. De verschillende regels met betrekking tot aansprakelijkheid en het gevaar van een onzekere rechtssituatie op dit gebied wanneer diensten tussen verschillende lidstaten worden geleverd, versterken de onzekerheid nog. Het lijkt ook waarschijnlijk dat de lidstaten zullen overgaan tot het vaststellen van verschillende technische voorwaarden waaronder elektronische handtekeningen veilig kunnen worden geacht.

Deze uiteenlopende situatie kan een grote belemmering vormen voor communicatie en zaken doen via open netwerken in de Europese Gemeenschap, doordat het vrije gebruik en de levering van met elektronische handtekeningen verband houdende diensten worden belemmerd en tevens de ontwikkeling van nieuwe economische activiteiten in verband met de elektronische handel wordt beperkt. De doelstelling van het bijgevoegde voorstel voor een richtlijn is het wegnemen van belemmeringen, met name veroorzaakt door verschillen betreffende de wettelijke erkenning van elektronische handtekeningen, en van belemmeringen inzake het vrije verkeer van certificatie diensten en -producten tussen de lidstaten. Gezien de nagestreefde doelstellingen valt de verantwoordelijkheid voor de geplande maatregel onder de uitsluitende bevoegdheid van de Gemeenschap. Het voorstel voor een richtlijn is gericht op het mogelijk maken van het gebruik van elektronische handtekeningen in een gebied zonder interne grenzen, door nadruk te leggen op de essentiële eisen voor certificatie diensten en laat gedetailleerde tenuitvoerleggingsbepalingen over aan de lidstaten. Het voorstel is consistent

met het wetgevend beleid van de Commissie met betrekking tot subsidiariteit, evenredigheid en eenvoud van wetgeving.

De Commissie stelt derhalve voor artikel 57, lid 2, artikel 66 en artikel 100A te gebruiken als rechtsgrondslag voor dit voorstel. Met het oog op het evenredigheidsbeginsel acht de Commissie dat een richtlijn het geëigende juridische instrument is.

III. DOELSTELLING EN TOEPASSINGSGEBIED VAN DE RICHTLIJN

1. Deze richtlijn beoogt een goed functioneren van de interne markt op het gebied van elektronische handtekeningen door het tot stand brengen van een geharmoniseerd en geschikt juridisch kader voor het gebruik van elektronische handtekeningen in de Europese Gemeenschap en het vaststellen van een verzameling criteria die de basis vormt voor de juridische erkenning van elektronische handtekeningen.
2. Wereldwijde elektronische communicatie en handel zijn afhankelijk van de geleidelijke aanpassing van internationale en nationale wetten aan de zich snel ontwikkelende technologische infrastructuur. Hoewel in een groot aantal situaties bevredigende oplossingen zouden kunnen worden gevonden door analogieën met bestaande regels, zijn waarschijnlijk bepaalde aanpassingen van die bestaande wetten in het licht van nieuwe technologieën nodig om ongewenste effecten tegen te gaan. Hoewel digitale handtekeningen die worden aangemaakt met behulp van cryptografische technieken thans worden beschouwd als een belangrijke categorie elektronische handtekeningen, dient een Europees regelgevend kader flexibel genoeg te zijn om ook andere mogelijke technieken voor authenticatie te beslaan.
3. Er zijn voor de hand liggende toepassingen van elektronische handtekeningstechnologie in besloten omgevingen, bijvoorbeeld een lokaal netwerk van een bedrijf of een banksysteem. Certificaten en elektronische handtekeningen worden ook gebruikt voor autorisatiedoeleinden, bijvoorbeeld voor de toegang tot particuliere rekeningen. Binnen de beperkingen van het nationaal recht maakt het beginsel van de contractvrijheid het de contractsluitende partijen mogelijk met elkaar de voorwaarden overeen te komen waaronder zij met elkaar zaken doen, en bijvoorbeeld elkaars elektronische handtekeningen aanvaarden. Op deze gebieden is er geen sprake van een vanzelfsprekende behoefte aan regelgeving.
4. Gezien de brede reeks van diensten en hun mogelijke toepassingen, dient certificatie-dienstverleners te worden toegestaan hun diensten aan te bieden zonder een voorafgaande machtiging te moeten aanvragen. Toch zullen dienstverleners misschien wensen de rechtsgeldigheid van hun elektronische handtekeningen te kunnen afleiden uit een vrijwillige accreditatieregeling op basis van gemeenschappelijke eisen. Accreditatie moet worden beschouwd als een openbare dienst voor certificatie-dienstverleners die diensten van een hoog niveau wensen aan te bieden. Dit houdt echter geenszins in dat een niet-geaccrediteerde dienst automatisch minder veilig is.
5. Certificatie-dienstverleners kunnen een brede reeks van diensten aanbieden. Deze richtlijn gaat met name in op certificatie-diensten in verband met elektronische handtekeningen. Certificaten kunnen worden gebruikt voor een verscheidenheid van functies en kunnen verschillende soorten informatie bevatten. De informatie kan

gewone identificatiekenmerken omvatten zoals naam, adres, registratienummer of sociale-verzekeringsnummer, BTW- of fiscaal nummer, of specifieke attributen van de ondertekenaar, bijvoorbeeld de volmacht om namens een bedrijf te handelen, de kredietwaardigheid, het bestaan van betalingsgaranties of het houden van specifieke vergunningen of machtigingen. Daarom wordt een verscheidenheid van certificaten overwogen, voor een hele reeks van toepassingen. Er bestaat echter vooral behoefte aan een juridisch kader voor certificaten om de authenticatie van de elektronische handtekening van de ondertekenende persoon mogelijk te maken. Deze richtlijn gaat derhalve vooral in op de functie van een certificaat ("gekwalificeerd certificaat" genoemd) die inhoudt dat een band tot stand wordt gebracht met de identiteit of de rol van een persoon.

6. De juridische gevolgen van elektronische handtekeningen zijn een sleutelement in een open maar vertrouwenswaardig systeem voor elektronische handtekeningen. De toepassing van deze richtlijn moet ook bijdragen aan een geharmoniseerd juridisch kader in de Gemeenschap, door ervoor te zorgen dat een elektronische handtekening geen rechtsgeldigheid, rechtsgevolgen of afdwingbaarheid kan worden ontzegd, alleen op grond van het feit dat de handtekening de vorm heeft van elektronische gegevens, niet is gebaseerd op een gekwalificeerd certificaat of op een certificaat dat is uitgegeven door een geaccrediteerde certificatie-dienstverlener, en voorts dat elektronische handtekeningen wettelijk dienen te worden erkend op dezelfde manier als handgeschreven handtekeningen. Voorts dienen nationale regels met betrekking tot bewijskracht te worden opengesteld voor het gebruik van elektronische handtekeningen, en deze moeten worden erkend.
7. De wettelijke erkenning van elektronische handtekeningen moet worden gebaseerd op objectieve, transparante, niet-discriminerende en evenredige criteria en mag niet worden verbonden met enige vorm van machtiging of accreditatie van de betrokken dienstverlener. Gemeenschappelijke eisen voor certificatie-dienstverleners zouden de grensoverschrijdende erkenning van handtekeningen en certificaten in de Europese Gemeenschap ondersteunen. De lijst van eisen moet van toepassing zijn voor certificatie-dienstverleners, onafhankelijk van het in de individuele lidstaat gekozen accreditatiemodel. Aangezien de toekomstige technologische of marktontwikkelingen om aanpassingen kunnen vragen, kan het nodig zijn de eisen van tijd tot tijd te herzien. De Commissie kan herziene verzamelingen eisen voorstellen op basis van in de toekomst binnenkomend advies.
8. Gemeenschappelijke aansprakelijkheidsregels zouden bijdragen aan het proces van vertrouwensopbouw, zowel voor consumenten en bedrijven die gebruikmaken van certificaten als voor dienstverleners, en zouden daarmee de brede aanvaarding van elektronische handtekeningen bevorderen.
9. Voor de ontwikkeling van de internationale elektronische handel zijn samenwerkingsmechanismen die de grensoverschrijdende erkenning van handtekeningen en certificaten in de betrekkingen met derde landen ondersteunen van belang. Met name zou het de levering van grensoverschrijdende diensten op een eenvoudige maar efficiënte wijze bevorderen wanneer men certificatie-dienstverleners binnen de Europese Gemeenschap toestaat zich borg te stellen voor certificaten uit derde landen in dezelfde mate als dat zij hun eigen certificaten garanderen.

Voorstel voor een
RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN VAN DE RAAD

**betreffende een gemeenschappelijk kader voor
elektronische handtekeningen**

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 57, lid 2, artikel 66 en op artikel 100A,

Gezien het voorstel van de Commissie⁵,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité⁶,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's⁷,

Volgens de procedure van artikel 189B van het Verdrag⁸,

- (1) Overwegende dat de Commissie op 16 april 1997 bij het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's een mededeling over een Europees initiatief inzake elektronische handel⁹ heeft ingediend;
- (2) Overwegende dat de Commissie op 8 oktober 1997 bij het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's een Mededeling "zorgen voor veiligheid van en vertrouwen in elektronische communicatie- naar een Europees kader voor digitale handtekeningen en encryptie"¹⁰) heeft ingediend;
- (3) Overwegende dat op 1 december 1997 de Raad de Commissie heeft opgeroepen zo spoedig mogelijk een voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende digitale handtekeningen in te dienen;

---

⁵ PB C ....

⁶ PB C ....

⁷ PB C ....

⁸ PB C ....

⁹ COM(97) 157 def.

¹⁰ COM(97) 503 def.

- (4) Overwegende dat voor elektronische communicatie en handel elektronische handtekeningen en daarmee verwante, de authenticatie ervan mogelijk makende diensten, vereist zijn; dat uiteenlopende regels voor de wettelijke erkenning van elektronische handtekeningen en voor de accreditatie van certificatie dienstverleners in de lidstaten tot grote belemmeringen voor het gebruik van elektronische communicatie en elektronische handel kunnen leiden, en daarmee de ontwikkeling van de interne markt kunnen belemmeren; dat uiteenlopende activiteiten in de lidstaten erop wijzen dat er aan harmonisatie op het niveau van de Gemeenschap behoefte bestaat;
- (5) Overwegende dat de interoperabiliteit van elektronische handtekening producten moet worden bevorderd; dat, in overeenstemming met artikel 7A van het Verdrag, de interne markt een gebied is waarin het vrije verkeer van goederen dient te worden gewaarborgd; dat dient te worden voldaan aan essentiële eisen die voor door certificatie dienstverleners gebruikte elektronische handtekening producten specifiek zijn, zodanig dat het vrije verkeer in de interne markt kan worden gewaarborgd en het vertrouwen in elektronische handtekeningen kan worden opgebouwd;
- (6) Overwegende dat de snelle technologische ontwikkelingen en het wereldomspannende karakter van het Internet een aanpak vergen die openstaat voor de verschillende technologieën en diensten die elektronische authenticatie kunnen bieden; dat thans evenwel digitale handtekeningen die op cryptografie met openbare sleutel zijn gebaseerd, de meest erkende vorm van elektronische handtekeningen zijn;
- (7) Overwegende dat de interne markt het certificatie dienstverleners mogelijk maakt grensoverschrijdende activiteiten te ontwikkelen om hun concurrentiepositie te verbeteren en bijgevolg de consument en het bedrijfsleven nieuwe mogelijkheden te bieden voor het over de grenzen heen op veilige wijze elektronisch uitwisselen van gegevens en het drijven van handel; dat het, om een de gehele Gemeenschap bestrijdende certificatie dienstenverlening over open netwerken te bevorderen, certificatie dienstverleners in het algemeen dient te worden toegestaan hun diensten zonder voorafgaande machtiging aan te bieden; dat er geen onmiddellijke behoefte bestaat om door harmonisering van gerechtvaardigde en evenredige nationale beperkingen op de verstrekking van deze diensten het vrije verkeer van certificatie diensten te garanderen;
- (8) Overwegende dat vrijwillige accreditatieregelingen die beogen het niveau van de dienstverlening te verbeteren, certificatie dienstverleners voor het verder ontwikkelen van hun diensten naar de niveaus van vertrouwen, veiligheid en kwaliteit die door de zich ontwikkelende markt worden verlangd, het geëigende kader kunnen bieden; dat dergelijke regelingen de ontwikkeling van een "beste praktijk" bij de certificatie dienstverleners dienen te bevorderen; dat het certificatie dienstverleners vrij dient te staan zich bij dergelijke accreditatieregelingen aan te sluiten en daarvan gebruik te maken; dat de lidstaten de certificatie dienstverleners niet mogen verbieden buiten dergelijke accreditatieregelingen te werken; dat ervoor dient te worden zorg gedragen dat accreditatieregelingen aan de concurrentie voor certificatie diensten geen afbreuk doen; dat het van belang is tussen de behoeften van de consument en die van het bedrijfsleven een evenwicht te vinden;

- (9) Overwegende dat deze richtlijn derhalve gericht dient te zijn op het bijdragen tot het gebruik en de wettelijke erkenning van elektronische handtekeningen in de Gemeenschap; dat er geen behoefte bestaat aan een regelgevend kader voor elektronische handtekeningen die uitsluitend in gesloten systemen worden gebruikt; dat de vrijheid van partijen om onderling voorwaarden voor de aanvaarding van elektronisch ondertekende gegevens overeen te komen dient te worden geëerbiedigd in de mate die door het nationale recht wordt toegestaan; dat deze richtlijn niet bedoeld is nationale regels te harmoniseren met betrekking tot het overeenkomstenrecht, in het bijzonder betreffende het aangaan en uitvoeren van overeenkomsten, of andere niet-contractuele formaliteiten waarbij handtekeningen vereist zijn; dat derhalve de bepalingen betreffende de rechtsgevolgen van elektronische handtekeningen geen afbreuk dienen te doen aan de nationaalrechtelijke vormvereisten voor het sluiten van overeenkomsten of met betrekking tot de regels inzake de bepaling van de plaats van sluiting van een overeenkomst;
- (10) Overwegende dat om bij te dragen tot de algemene aanvaarding van elektronische handtekeningen, aan die handtekening geen rechtsgeldigheid mag worden ontzegd louter op grond van het feit dat de vorm ervan elektronisch is, niet op een gekwalificeerd certificaat of op een door een geaccrediteerde certificatie dienstverlener afgegeven certificaat berust, of de dienstverlener die het ermee samenhangende certificaat heeft afgegeven, uit een andere lidstaat is; dat elektronische handtekeningen, die met een vertrouwenswaardige certificatie dienstverlener die voldoet aan de essentiële eisen, zijn verbonden, dezelfde rechtskracht dienen te hebben als met de hand geschreven handtekeningen; dat ervoor dient te worden zorg gedragen dat in alle lidstaten elektronische handtekeningen als bewijsmiddel in rechtszaken kunnen worden gebruikt; dat de wettelijke erkenning van elektronische handtekeningen op objectieve criteria dient te worden gebaseerd en niet mag worden verbonden aan de machtiging van de betrokken dienstverlener; dat geharmoniseerde regels betreffende de rechtskracht van elektronische handtekeningen voor de gehele Gemeenschap een samenhangend juridisch kader zullen garanderen;
- (11) Overwegende dat certificatie dienstverleners die aan het publiek certificatie diensten aanbieden, aan de nationale bepalingen met betrekking tot aansprakelijkheid zijn onderworpen; dat verschillen in de omvang en de inhoud van dergelijke aansprakelijkheidsregels tot rechtsonzekerheid kunnen leiden, met name met betrekking tot derden die van hun diensten gebruikmaken; dat een dergelijke onzekerheid aan de ontwikkeling van de grensoverschrijdende handel afbreuk zal doen en het goed functioneren van de interne markt zal belemmeren; dat geharmoniseerde aansprakelijkheidsregels, zowel voor certificatie dienstverleners als voor de consument, in rechtszekerheid en voorspelbaarheid voorzien; dat dergelijke regels tot algemene aanvaarding en juridische erkenning van elektronische handtekeningen in de Gemeenschap zouden bijdragen en derhalve gunstige gevolgen voor het functioneren van de interne markt zouden hebben;
- (12) Overwegende dat voor de ontwikkeling van de internationale elektronische handel grensoverschrijdende mechanismen vereist zijn, waarbij derde landen zijn betrokken; dat deze mechanismen door het zakenleven dienen te worden ontwikkeld; dat het, teneinde interoperabiliteit op wereldniveau te waarborgen, nuttig kan zijn met derde landen overeenkomsten inzake multilaterale regels voor wederzijdse erkenning van certificatie diensten te sluiten;

- (13) Overwegende dat de lidstaten, om elektronische communicatie en elektronische handel te bevorderen door voor gebruikersvertrouwen zorg te dragen, de certificatie­dienstverleners ertoe dienen te verplichten de wetgeving met betrekking tot gegevensbescherming en bescherming van de individuele levenssfeer te eerbiedigen en op aanvraag van de ondertekenaar bij certificatie­diensten ook in pseudoniemen te voorzien; dat in het nationale recht dient te worden bepaald of en onder welke voorwaarden de gegevens die de identiteit van het data-subject prijsgeven, voor onderzoek naar strafbare feiten dienen te worden doorgegeven; dat certificatie­dienstverleners de gebruikers vooraf over hun voorwaarden, in het bijzonder over het exacte gebruik van hun certificaten en over hun aansprakelijkheidsbeperkingen dienen in te lichten, en wel in schriftelijke vorm, in begrijpelijke taal en onder gebruikmaking van een duurzaam communicatiemedium;
- (14) Overwegende dat het voor de toepassing van deze richtlijn wenselijk is dat de Commissie wordt bijgestaan door een comité van raadgevende aard;
- (15) Overwegende dat in overeenstemming met de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid die in artikel 3B van het Verdrag zijn vervat, de doelstelling van het tot stand brengen van een geharmoniseerd juridisch kader voor de levering van elektronische handtekeningen en daarmee verband houdende diensten niet in voldoende mate door de lidstaten en derhalve beter door de Gemeenschap kan worden verwezenlijkt; dat deze richtlijn beperkt blijft tot de minimumeisen die nodig zijn om deze doelstelling te verwezenlijken,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Toepassingsgebied

Deze richtlijn bestrijkt de wettelijke erkenning van elektronische handtekeningen.

Zij bestrijkt geen andere aspecten in verband met de totstandkoming of geldigheid van overeenkomsten of verband houdend met andere, niet-contracuele formaliteiten waarbij handtekeningen vereist zijn.

Zij biedt voor bepaalde certificatie­diensten die het publiek worden aangeboden, een wettelijk kader teneinde het goed functioneren van de interne markt op het gebied van elektronische handtekeningen te waarborgen.

Artikel 2

Definities

Voor de doeleinden van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- 1) "elektronische handtekening", een handtekening in digitale vorm die uit gegevens bestaat, of aan die gegevens is vastgehecht of logisch daarmee is geassocieerd, welke door een ondertekenaar wordt gebruikt om van diens goedkeuring van die gegevens blijk te geven, en aan de volgende eisen beantwoordt:

- a) op unieke wijze met de ondertekenaar verbonden zijn;
  - b) identificatie van de ondertekenaar mogelijk maken;
  - c) tot stand komen met gebruikmaking van middelen die de ondertekenaar onder zijn uitsluitende controle kan houden en
  - d) verbonden zijn met de gegevens waarop zij betrekking heeft, zodanig dat elke volgende wijziging van de gegevens tot uiting komt;
- 2) “ondertekenaar”, een persoon die een elektronische handtekening aanmaakt;
  - 3) “middel voor het aanmaken van handtekeningen”, unieke gegevens, zoals codes of cryptografische privésleutels, of een door de ondertekenaar bij het aanmaken van een elektronische handtekening gebruikt, op unieke wijze geconfigureerd fysiek apparaat;
  - 4) “middel voor het verifiëren van een handtekening”, unieke gegevens, zoals codes of cryptografische privésleutels, of een bij het verifiëren van een elektronische handtekening gebruikt, op unieke wijze geconfigureerd fysiek apparaat;
  - 5) “gekwalficeerd certificaat”, een digitale verklaring die een middel voor handtekeningverifiëring met een bepaalde persoon verbindt, diens identiteit bevestigt en aan de in bijlage I vervatte eisen voldoet;
  - 6) “certificatiedienstverlener”, persoon of entiteit die certificaten uitdeeft of het publiek andere diensten in verband met elektronische handtekeningen verleent;
  - 7) “product voor elektronische handtekeningen”, voor het gebruik door een certificatie­dienstverlener ten behoeve van de verlening van diensten op het gebied van elektronische handtekeningen bestemde apparatuur of programmatuur of relevante componenten daarvan.

Artikel 3

Markttoegang

1. De lidstaten mogen de verlening van certificatie­diensten niet aan een voorafgaande machtiging onderwerpen.
2. Onverminderd het bepaalde in lid 1, mogen de lidstaten vrijwillige accreditatieregelingen invoeren of behouden die op verbetering van het certificatie­dienstverleningsniveau zijn gericht. Alle voorwaarden betreffende dergelijke regelingen moeten objectief, transparant, evenredig en niet discriminerend zijn. De lidstaten mogen om redenen die onder het toepassingsgebied van deze richtlijn zijn begrepen, niet het aantal certificatie­dienstverleners beperken.
3. De Commissie kan, overeenkomstig de procedure in artikel 9, referentienummers van algemeen erkende geharmoniseerde normen voor producten voor elektronische handtekeningen vaststellen en in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen bekendmaken. De lidstaten dienen uit te gaan van de overeenstemming met de in bijlage II, punt e), vervatte eisen wanneer een product voor elektronische handtekeningen aan dergelijke geharmoniseerde normen voldoet.

4. De lidstaten mogen voor het gebruik van elektronische handtekeningen in de openbare sector aanvullende eisen stellen. Deze eisen moeten objectief, transparant, evenredig en niet discriminerend zijn en mogen slechts op de specifieke kenmerken van de betrokken toepassing betrekking hebben.

Artikel 4

Beginselen betreffende de interne markt

1. Elke lidstaat past de nationale bepalingen die zij krachtens deze richtlijn vaststelt, toe op de op haar grondgebied gevestigde certificatie­dienstverleners en op de diensten die zij verlenen. De lidstaten mogen op de gebieden die onder het toepassingsgebied van deze richtlijn zijn begrepen, de levering van certificatie­diensten die uit een andere lidstaat afkomstig zijn, niet beperken.
2. De lidstaten waarborgen het vrije verkeer in de interne markt van de producten voor elektronische handtekeningen die aan deze richtlijn beantwoorden.

Artikel 5

Rechtsgevolgen

1. De lidstaten dragen ervoor zorg dat een elektronische handtekening louter op grond van het feit dat de handtekening in elektronische vorm is of niet op een gekwalificeerd certificaat dan wel niet op een door een geaccrediteerd certificatie­dienstverlener afgegeven certificaat is gebaseerd, geen rechtsgevolgen, rechtsgeldigheid of afdwingbaarheid mag worden ontzegd.
2. De lidstaten dragen ervoor zorg dat de elektronische handtekeningen, gebaseerd op een gekwalificeerd certificaat dat door een aan de in bijlage II genoemde eisen beantwoordende certificatie­dienstverlener is afgegeven, worden erkend als te beantwoorden aan, enerzijds, de wettelijke eisen van een met de hand geschreven handtekening en, anderzijds, in gerechtelijke procedures op dezelfde wijze als met de hand geschreven handtekeningen als bewijsmiddel worden toegelaten.

Artikel 6

Aansprakelijkheid

1. De lidstaten dragen ervoor zorg dat een gekwalificeerd certificaat afge­vende certificatie­dienstverlener aansprakelijk is jegens elke persoon die in redelijkheid op dit certificaat vertrouwt, voor wat betreft:
  - a) de juistheid, op de datum van afgifte, van alle gegevens op het gekwalificeerde certificaat, tenzij de certificatie­dienstverlener op het certificaat zelf anders heeft verklaard;
  - b) de overeenstemming, bij de afgifte van het gekwalificeerde certificaat, met alle vereisten van deze richtlijn;
  - c) de garantie dat de in het gekwalificeerd certificaat vermelde persoon, op het tijdstip van de certificaatafgifte houder was van het middel voor het aanmaken

van de handtekening, dat met het in het certificaat gegeven of geïdentificeerde middel voor handtekeningverifiëring overeenstemt;

- d) de garantie, in gevallen waarin het middel voor het aanmaken van de handtekening en dat voor de handtekeningverifiëring door de certificatie dienstverlener worden gegenereerd, dat deze twee middelen samen complementair functioneren.
2. De lidstaten dragen ervoor zorg dat een certificatie dienstverlener niet voor fouten in de gegevens op het gekwalificeerde certificaat aansprakelijk is, voorzover dat certificaat is geleverd door de persoon aan wie het is afgegeven, wanneer de certificatie dienstverlener kan aantonen dat hij alle in redelijkheid mogelijke maatregelen heeft getroffen om die gegevens te verifiëren.
  3. De lidstaten dragen ervoor zorg dat een certificatie dienstverlener op het gekwalificeerd certificaat grenzen aan het gebruik van dat certificaat kan aanbrengen. De certificatie dienstverlener is niet aansprakelijk voor schade die voortvloeit uit een buiten die grenzen liggend gebruik van een gekwalificeerd certificaat waarop die grenzen inzake het gebruik ervan zijn aangebracht.
  4. De lidstaten dragen ervoor zorg dat de certificatie dienstverleners in het gekwalificeerd certificaat een grens mogen stellen aan de waarde van de transacties waarvoor het certificaat geldig is. De certificatie dienstverlener is niet aansprakelijk voor schade die die waarde grens overschrijdt.
  5. De leden 1 tot en met 4 gelden onverminderd Richtlijn 93/13/EEG van de Raad¹¹.

Artikel 7

Internationale aspecten

1. De lidstaten dragen ervoor zorg dat certificaten die door een in een derde land gevestigde certificatie dienstverlener zijn afgegeven, als juridisch gelijkwaardig aan certificaten die door een in de Gemeenschap gevestigde certificatie dienstverlener zijn afgegeven, worden erkend, wanneer:
  - a) de certificatie dienstverlener aan de in deze richtlijn vervatte vereisten voldoet en in het kader van een door een lidstaat ingestelde vrijwillige accreditatieregeling is geaccrediteerd of
  - b) een in de Gemeenschap gevestigde certificatie dienstverlener, die aan de eisen in bijlage II voldoet, het certificaat in dezelfde mate als de eigen certificaten garandeert of
  - c) het certificaat of de certificatie dienstverlener in het kader van een bi- of multilaterale overeenkomst tussen de Gemeenschap en derde landen of internationale organisaties is erkend.

---

¹¹ PB L 95 van 21.4.1993, blz. 29.

2. Teneinde grensoverschrijdende certificatiediensten met derde landen te bevorderen en ter bevordering van de wettelijke erkenning van uit derde landen afkomstige elektronische handtekeningen zal de Commissie, zo nodig, voorstellen doen om de daadwerkelijke tenuitvoerlegging van normen en internationale overeenkomsten die op certificatiediensten van toepassing zijn, te bereiken. Met name kan zij bij de Raad voorstellen indienen voor passende onderhandelingsmandaten voor bilaterale en multilaterale overeenkomsten met derde landen en internationale organisaties. De Raad besluit met een gekwalificeerde meerderheid.

Artikel 8

Gegevensbescherming

1. De lidstaten dragen ervoor zorg dat de certificatie­dienstverleners en de nationale instanties die voor accreditatie of toezicht verantwoordelijk zijn, aan de eisen van de Richtlijnen van het Europees Parlement en de Raad 95/46/EG¹² en 97/66/EG¹³ voldoen.
2. De lidstaten dragen ervoor zorg dat een certificatie­dienstverlener persoonlijke gegevens slechts rechtstreeks van het datasubject kan verkrijgen en bovendien slechts in de mate die voor de afgifte van het certificaat is vereist. De gegevens mogen niet zonder toestemming van het datasubject voor andere doeleinden worden verzameld of verwerkt.
3. De lidstaten dragen ervoor zorg dat, op aanvraag van de ondertekenaar, de certificatie­dienstverlener op het certificaat een pseudoniem in plaats van de werkelijke naam van de ondertekenaar vermeldt.
4. De lidstaten dragen ervoor zorg dat, in het geval van personen die pseudoniemen gebruiken, de certificatie­dienstverlener de gegevens betreffende de identiteit van deze personen desgevraagd, met instemming van deze laatsten, aan overheidsinstanties bekendmaken. Wanneer in overeenstemming met het nationaal recht de overdracht van gegevens waarmee de identiteit van het datasubject bekend wordt gemaakt, noodzakelijk is ten behoeve van het onderzoek naar strafbare feiten met betrekking tot het gebruik van elektronische handtekeningen onder een pseudoniem, wordt die overdracht vastgelegd en wordt het datasubject zo spoedig mogelijk na de voltooiing van het onderzoek over de overdracht van op hem betrekking hebbende gegevens ingelicht.

Artikel 9

Comité

De Commissie wordt bijgestaan door een comité van raadgevende aard, het “Comité voor elektronische handtekeningen” geheten, hierna “het comité” genoemd, bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.

---

¹² PB L 281 van 23.11.1995, blz. 31.

¹³ PB L 24 van 30.1.1998, blz. 1.

De vertegenwoordiger van de Commissie legt het comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het comité brengt binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie advies uit over dit ontwerp, zo nodig door middel van een stemming.

Het advies wordt in de notulen opgenomen; voorts heeft iedere lidstaat het recht te verzoeken dat zijn standpunt in de notulen wordt opgenomen.

De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het door het comité uitgebrachte advies. Zij brengt het comité op de hoogte van de wijze waarop zij rekening heeft gehouden met zijn advies.

Artikel 10

Raadpleging

Het comité wordt zo nodig geraadpleegd over de in bijlage II vervatte eisen voor certificatie­dienstverleners en over algemeen erkende normen voor producten voor elektronische handtekeningen overeenkomstig artikel 3, lid 3.

Artikel 11

Kennisgeving

1. De lidstaten verstrekten de Commissie de volgende gegevens:
  - a) gegevens over vrijwillige nationale accreditatieregelingen, met inbegrip van eventuele aanvullende eisen overeenkomstig artikel 3, lid 4;
  - b) naam en adres van de nationale lichamen die voor accreditatie en toezicht verantwoordelijk zijn en
  - c) naam en adres van geaccrediteerde nationale certificatie­dienstverleners.
2. De overeenkomstig lid 1 te verstrekken gegevens en de wijzigingen daarvan worden door de lidstaten zo spoedig mogelijk gemeld.

Artikel 12

Heronderzoek

1. De Commissie beoordeelt de werking van deze richtlijn en brengt uiterlijk op 31 december 2002 daarover bij het Europees Parlement en bij de Raad verslag uit.
2. Bij de beoordeling wordt onder andere ingegaan op de vraag of, rekening houdende met de technologische en juridische ontwikkelingen, het werkingsgebied van de richtlijn dient te worden gewijzigd. Het verslag dient met name, op basis van de opgedane ervaringen, een beoordeling te bevatten van harmonisatie-aspecten. Het verslag gaat, voorzover van toepassing, van aanvullende voorstellen voor wetgeving vergezeld.

Artikel 13

Tenuitvoerlegging

1. De lidstaten stellen uiterlijk op 31 december 2000 de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast die nodig zijn om aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de lidstaten de in de eerste alinea bedoelde bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie onverwijld alle bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied en op aanverwante gebieden vaststellen, alsmede een concordantietabel voor de bepalingen van deze richtlijn en de vastgestelde bepalingen van nationaal recht.

Artikel 14

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 15

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel, op

Voor het Europees Parlement

Voor de Raad

De Voorzitter

De Voorzitter

Bijlage I

Eisen voor gekwalificeerde certificaten

Gekwalificeerde certificaten bevatten:

- a) een identificatie van de afgevende certificatie dienstverlener;
- b) de onmiskenbare naam van de houder of een onmiskenbaar pseudoniem, dat als zodanig wordt geïdentificeerd;
- c) een specifiek attribuut van de houder, zoals het adres, de bevoegdheid om namens een onderneming op te treden, de kredietwaardigheid, BTW- of andere fiscale nummers, het bestaan van betalingsgaranties of van specifieke vergunningen of machtigingen;
- d) een middel voor het verifiëren van de handtekening dat overeenstemt met dat voor het aanmaken van de handtekening dat onder controle van de houder staat;
- e) begin en einde van de geldigheidsduur van het certificaat;
- f) de unieke identificatiecode van het certificaat;
- g) de elektronische handtekening van de afgevende certificatie dienstverlener;
- h) voorzover van toepassing, beperkingen betreffende het toepassingsgebied van het certificaat en
- i) voorzover van toepassing, beperkingen van de aansprakelijkheid van de certificatie dienstverlener inzake de waarde van de transacties waarvoor het certificaat geldig is.

Bijlage II

Eisen voor certificatedienstverleners

Certificatedienstverleners moeten:

- a) aantonen dat zij de betrouwbaarheid bezitten die voor het aanbieden van certificatediensten vereist is;
- b) een prompt reagerende en veilige herroepingsdienst bieden;
- c) met daartoe geschikte middelen de identiteit en hoedanigheid van de persoon aan wie een gekwalificeerd certificaat wordt afgegeven, verifiëren;
- d) personeel hebben dat over de deskundige kennis, ervaring en kwalificaties beschikt die voor de aangeboden diensten nodig zijn en met name over competentie op het gebied van beheer en technologie inzake elektronische handtekeningen en over bekendheid met goede beveiligingsprocedures beschikt; het personeel moet ook de nodige administratieve en beheerprocedures en -processen kunnen uitvoeren die adequaat zijn en die met erkende normen overeenkomen;
- e) gebruikmaken van betrouwbare systemen en van producten voor elektronische handtekeningen die bescherming bieden tegen ongeautoriseerde wijziging van de producten die zou inhouden dat zij kunnen worden gebruikt voor het uitvoeren van andere functies dan die waarvoor zij werden ontworpen; zij moeten ook gebruikmaken van producten voor elektronische handtekeningen die de technische en cryptografische veiligheid garanderen van de door de producten ondersteunde certificatieprocessen;
- f) maatregelen nemen tegen het vervalsen van certificaten en, wanneer de certificatedienstverlener cryptografische privésleutels voor handtekeningen aanmaakt, gedurende het proces waarbij deze sleutels worden aangemaakt, de vertrouwelijkheid kunnen garanderen;
- g) beschikken over voldoende financiële middelen om in overeenstemming met de bepalingen van deze richtlijn te kunnen functioneren, met name om in geval van schade, bijvoorbeeld door middel van een geëigende verzekering, de aansprakelijkheid te kunnen dragen;
- h) gedurende een gepaste periode alle relevante informatie met betrekking tot een gekwalificeerd certificaat vastleggen, met name om ten behoeve van gerechtelijke procedures de certificatie te kunnen bewijzen. Dit vastleggen mag elektronisch gebeuren;
- i) afzien van het opslaan of kopiëren van privésleutels voor cryptografische handtekeningen van de personen aan wie de certificatedienstverlener sleutelbeheerdiensten heeft aangeboden, tenzij die persoon daar uitdrukkelijk om vraagt;

- j) de consumenten, alvorens zij een contract aangaan, schriftelijk, in begrijpelijke taal en onder gebruikmaking van een duurzaam communicatiemedium, over de exacte voorwaarden voor het gebruik van het certificaat inlichten, met inbegrip van eventuele beperkingen van de aansprakelijkheid, het bestaan van een vrijwillige accreditatie en de procedures voor klachtenbehandeling en geschillenbeslechting.

ISSN 0254-1513

COM(98) 297 def.

DOCUMENTEN

NL

15 06 10 01

Catalogusnummer : CB-CO-98-336-NL-C

ISBN 92-78-36443-6

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg